

Till Utbildningsdepartementet
Dnr U2020/00060/S

Yttrande över betänkandet Nya regler för skolor med konfessionell inriktning (SOU 2019:64), Dnr 208/2020

1. Inledning

Barn- och utbildningsnämnden i Helsingborgs stad (Staden) har tagit del av betänkande "Nya regler för skolor med konfessionell inriktning om konfessionella inslag i skolväsendet" och yttrar sig härmed över innehållet.

Yttrandet struktureras med utgångspunkt i de förslag som lämnas i betänkande och berör följande områden: definitioner av begrepp i skollagen och tillhörande följdförslag, etableringsstopp, ägar- och ledningsprövning och ny skolmyndighet.

2. Definitioner av begrepp och följdförslag

Staden delar utredningens uppfattning att det finns en gränsdragningsproblematik när det gäller konfessionella inslag i förhållande till begreppen utbildning respektive undervisning. Staden ser därför positivt på att dessa begrepp förtydligas i skollagen och att definitioner hänförliga till konfession definieras.

Den problematik som främst finns i förskolan riskerar dock att kvarstå även med de förtydliganden som utredningen föreslår. Detta då förskolans verksamhet i sin helhet är hänförlig till "undervisning". Med hänsyn till barnens unga ålder i förskolan och att det saknas en reell möjlighet för dem att avstå från konfessionella inslag, menar Staden att en annan lösning bör övervägas för förskolan

I anslutning till utredningens förslag om att konfessionella inslag ska definieras, uttrycker utredarna att definitionen inte utgör ett hinder för till exempel elever i kommunala skolor att på eget initiativ ordna rastaktiviteter med konfessionella inslag, då definitionen tar sikte på aktiviteter som initieras och genomförs av huvudmannen. För det fall att förslaget genomförs i denna del, bör det dock förtydligas att en rektor både har rätt och möjlighet att ingripa mot elevinitierad religionsutövning om den inverkar negativt på ordningen i skolan eller särbehandlar elever i strid med någon av diskrimineringsgrunderna enligt diskrimineringslagen.

I konsekvens med förslagen om definitioner föreslår utredningen flera följdförslag. Staden ställer sig tveksam till förslaget att införa en bestämmelse om information om konfessionella inslag i verksamheten. En sådan bestämmelse kan få motsatt effekt, då det finns risk att huvudmän utgår från att konfessionella inslag är tillåtna, förutsatt att information lämnas till elever och vårdnadshavare.

När det gäller tillägget om frivilligt deltagande i konfessionella inslag anser Staden att den reglering som finns idag är tillräcklig. Nuvarande reglering förutsätter att huvudmannen är tydlig med och informerar elever och vårdnadshavare om konfessionella inslag.

Firandet av avslutningar och högtider i gudstjänstlokaler är inte en ny fråga för skolväsendet. Med beaktande av de beslut och de vägledningar som finns från de centrala skolmyndigheterna, får det anses utrett att skollagen tillåter aktiviteter i sådana lokaler. Staden menar att det inte finns behov av att ytterligare lagstifta om detta. För det fall att förslaget genomförs menar Staden att det är nödvändigt att förtydliga att en sådan aktivitet

inte får förläggas till lokaler där trossamfundet kräver att besökare vid detta tillfälle utföra handlingar av beaktelsekaraktär eller segregerar besökare efter kön.

3. Etableringsstopp

Ett etableringsstopp är en ingripande åtgärd. I utredningens uppdrag har det dock inte ingått att analysera behovet av en sådan åtgärd. I avsaknad av en sådan analys anser sig Staden inte kunna ta ställning till förslaget. Staden menar vidare att frågan om huruvida ett etableringsstopp är förenligt med bland annat EKMR (europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna) ytterligare behöver utredas innan förslaget genomförs.

Ett mindre ingripande förslag är att istället förstärka möjligheterna för tillsynsmyndigheterna att återkalla tillstånd till följd av överträdelser särskilt hänförliga till konfession, oavsett huvudman.

4. Förslag som rör ägar- och ledningsprövning kopplat till demokrativillkor

Utredningen föreslår att ägar- och ledningsprövningen ska förstärkas och fördjupas gällande alla huvudmän, med ett så kallat demokrativillkor.

Staden anser att de delar som demokrativillkoret föreslås omfatta, redan inryms i gällande regelverk. Ett godkännande kräver att huvudmannen har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten, vilket i stort inbegriper de delar som demokrativillkoren tar sikte på. Staden ställer sig därför tveksam till förslaget.

Kopplat till demokrativillkoren föreslår utredaren att även en huvudmannaförsäkran ska införas för de huvudmän som ansöker om att godkännas för enskilt bedriven skolverksamhet enligt skollagen. Det är enligt Staden oklart vilken effekt som förväntas av ett sådant "intyg". Huvudmannen ska följa de föreskrifter som gäller för verksamheten, oaktat om det intygas eller ej. Enligt Staden leder förslaget, om det genomförs, enbart till en kontroll som svårigen kan genomföras med godtagbart resultat.

I anslutning till förslagen om utökad ägar- och ledningsprövning föreslår utredningen att regeringen ska överväga att införa en central myndighet som dels ska ha i uppgift att godkänna enskilda som huvudmän för förskolor och fritidshem som inte hör till en fristående skolenhet dels ska utöva tillsyn över dessa verksamheter.

Troligen har de flesta kommuner, i likhet med Staden, redan anpassat sin organisation till de utökade krav på ägar- och ledningsprövning som infördes den 1 januari 2019. De uppgifter som tillkommer om utredningens förslag genomförs är, mot bakgrund av den anpassning som redan gjorts till följd av utökade krav, möjliga att hantera även om det kommer att kräva ytterligare resurser.

Fördelen med att inrätta en central myndighet är att förutsättningarna för ett likvärdigt förfarande för alla huvudmän inom förskola och i vissa fall fritidshem ökar. Det skulle troligen också för många kommuner innebära en lättnad om en central skolmyndighet infördes, utifrån ett resursperspektiv eftersom det ekonomiska läget för Sveriges kommuner är ansträngt.

Helsingborg den 16 april 2020

Maria Winberg Nordström

Ordförande (L)

§ 36

Dnr 00208/2020

Yttrande över betänkandet Nya regler för skolor med konfessionell inriktning (SOU 2019:64)

Sammanfattning

Utbildningsdepartementet har sänt ut betänkandet "Nya regler för skolor med konfessionell inriktning" på remiss. Utredningen har haft i uppdrag att analysera regelverket för konfessionella inslag i skolväsendet, utreda om det finns behov av att ändra nuvarande regler i skollagen samt lämna författningsförslag när det gäller etableringsstopp för fristående skolor med konfessionell inriktning.

Skol- och fritidsförvaltningens förslag till yttrande struktureras med utgångspunkt i de förslag som lämnas i betänkande och berör följande områden: definitioner av begrepp i skollagen och tillhörande följdförslag, etableringsstopp, ägar- och ledningsprövning och ny skolmyndighet.

Skol- och fritidsförvaltningens förslag är att lämna över yttrande i enlighet med upprättat förslag till Utbildningsdepartementet.

Ordförandens förslag

Ordföranden instämmer i förvaltningens bedömning.

Ordförandens förslag till barn- och utbildningsnämnden är

att till Utbildningsdepartementet lämna yttrande i enlighet med upprättat förslag.

Behandling av förslag

Ordföranden konstaterar att det bara finns ett förslag till beslut och finner att barn- och utbildningsnämnden beslutar i enlighet med ordförandens förslag.

Barn- och utbildningsnämnden beslutar

att till Utbildningsdepartementet lämna yttrande i enlighet med upprättat förslag.

Beslutet ska skickas till

Utbildningsdepartementet

Ordförandes signatur

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

HELSINGBORG

Barn- och utbildningsnämnden

Protokoll

16 april 2020

Plats och tid

Förvaltningskontoret, Östra Allén 16, klockan 16:30-18:50

Beslutande

Se närvarolista på sida 2

Övriga närvarande

Se närvarolista på sida 2

Plats och tid för justering

Förvaltningskontoret den 16 april, klockan 19:15

Paragrafer

§§ 32-41

Underskrifter

Maria Winberg Nordström (L),
ordförande

Filip Boeryd, sekreterare

Martin Brolin (M), justerande

Närvarolista

Beslutande

Ledamöter
Maria Winberg Nordström (L), ordförande
Alexander Svensson (M), 1:e vice ordförande
Maria Ward (S), 2:e vice ordförande
Martin Brolin (M)
Linus Hannedahl (C)
Nathalie Eriksson (S)
Oskar Fridolf (S)
Vehid Stovrag (S)
Pontus Andersson (SD)
Magnus Mellgren (SD)

Tjänstgörande ersättare Jimmy Johansson (KD)
Emilia Kulevska (L)
Tünde Hansen (S)

Övriga närvarande

Ersättare Elin Hellqvist (S)

Tjänstemän
Tony Mufic, utbildningsdirektör
Maria Holm, biträdande utbildningsdirektör §§ 35-41
Birgitta Forssman, ekonomichef §§ 35-41
Filip Boeryd, nämndsekreterare
Elisabeth Svenningsson, chefcontroller §§ 32-41
Mona Andersson, teamchef § 32-34
Janne Berg, systemförvaltare § 32-34
Peter Abrahamsson, verksamhetschef § 32
Jaana Nehez, lektor § 32
Annette Holm Persson, avdelningschef § 32
Thomas Wilton, utredare § 35
Julia Dahl Alnervik, jurist § 35
Maria Rosenqvist, samordnare externa verksamheter §§ 35-36
Eva Koltai Artursson, biträdande elevhälsochef § 39